O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori
G.I.Muxamedov
2023 yil

TASVIRIY FAOLIYATGA O‘RGATISH METODIKASI
O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110200 – Maktabgacha ta’lim

CHIRCHIQ 2023

Fan/modul kodi: TFO M208		O'quv yili 2024-2025		Semestr 3	ECTS – Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy		**Ta'lim tili** O'zbek			**Haftadagi dars soatlari** 4	
1.	**Fan nomi**		**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**		**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Umumiy yuklama (soat)**
	Tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi		60		90	150

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o'qitishdan maqsad: "Tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi" fanining maqsadi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida talabalar tarbiyachilik kasbiy faoliyatlarida tarbiyalanuvchilarda tasviriy faoliyatga o'rgatishga shakllantirishga oid bilimlar berish va amaliyotda qo'llash kompetentsiyalarini rivojlantirishdan iborat.

Fanning vazifasi: Tasviriy faoliyatga o'rgatishning turlari, metod va usullarini bilish va qo'llash;

- Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish;
- Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy faolíyatni shakllantirishning zamonaviy texnologiyalaridan foydalanish ko`nikmalarini rivojlantirishdan iborat.

II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu:Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tamonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati.

Tasviriy faoliyat-estetik tarbiyaning zaruriy vositasi sifatida. Bolalarni har tamonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati. Tasviriy faoliyat badiiy madaniyat shakillanishining asosi.

2-mavzu: Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni.

Zamonaviy pedagog imidji. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlardagi pedagogik va kasbiy mahorati. Tarbiyachining mashg'ulotlarini tashkil qilishdagi kompetentligi.

3-mavzu: Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlanishida

tasviriy va ijodiy faoliyatning ahamiyati.Mashg`ulot jarayonida va mashg`ulotdan tashqari vaqtlarda bolalarning tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish.

4-mavzu:Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tamonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyat turlari va uning ahamiyati

Tasviriy faoliyat turlari.Bolalarni har tamonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati.

5-mavzu:Tasviriy faoliyatga o'rgatishning maqsadi va dastur tamoyillari .

Tasviriy faoliyatga o`rgatishning maqsadi .Dastur tamoyillari.

Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyati

6-mavzu:Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy faoliyat jarayonidagi idrokni rivojlantirish.

Bolalar tasviriy faoliyatida idrok qilishning rivojlanishi. Predmetlarni kuzatishmetodlari. Bolalrni idrok qilishga rahbarlik.

7-mavzu:Tasviriy faoliyatga o`rgatishning metod va usullari.

O`rgatishning ko`rgazmali metod va usullari .O`rgatishning og'zaki metod va usullari. O`yin orqali o`rgatish usullari.

8-mavzu: Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarni tashkil qilish.

Tasviriy faoliyat mashg'ulot turlari .Mashg'ulotlarni tashkil qilish.

Mashg'ulotlardan tashqi vaqtlarda tasviriy faoliyat.

9-mavzu.Maktabgacha yoshdagi bolalarni rasm chizishga o`rgatish.

Predmetli rasm.Mazmunli rasm.Dekorativ rasm.MTTning turli yosh guruhlarida rasm chizishga o`rgatish metodlari.

10-mavzu.Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida loy mashg'ulotlari.

Xaykaltaroshlik va uning xususiyatlari. Loy ishi uchun ashy ova jixozlar.

Loy va plastilindan o`yinchoqlar yasashning sensor asoslari .Loy va plastilindan o`yinchoqlar yasash jarayonlarida mashg'ulotlarida faoliyatlarida bolalar ijodkorligini rivojlantirish.MTTning turli yosh guruhlarida bollarni loy ishiga o`rgatish metodlari.

11-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bollarni applikatsiya ishlariga o`rgatish.

Applikatsiya- amaliy san'at turi sifatida.MTTda applikatsiya turlari.Applikatsiya ishlari uchun ashyo va jixozlar. Applikatsiya Applikatsiyaga o'rgatishning vazifalari. MTTning turli yosh guruxlarida applikatsiyaga o'rgatish metodlari.

12-mavzu.Maktabgacha ta'lim tashkilotida qurish-yasash. MTT da qurish –yasash turlari .Bola shaxsini shakillanishida qurish – yasashning axamiyati. MTTda qurish –yasash mashg'ulotlari uchun ashy ova jixozlar.MTTning turli yosh guruxlarida qurish –yasashga o'rgatish metodlari.

13-mavzu.Mashg'ulotlardan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyatni tashkil qilish.

Mustaqil tasviriy faoliyatning mazmuni.Mustaqil tasviriy faoliyatga raxbarlik qilish.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy san`at asarlari bilan tanishtirish.

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san`at asarlari bilan tanishtirish usullari.

14-mavzu.MTT da tasviriy faoliyatning boshqa faoliyat turlari va masg'ulotlar bilan bog'liqligi.

Tasviriy faoliyat-MTT da bolalar bilan olib boriladigan ta'lim – tarbiyaviy ishning bir qismi sifatida .Rasm, loy ,applikatsiya va qurish-yasash ishlarining o`yin bilan bog'liqligi
Rasm,loy,applikatsiya va qurish-yasash ishlarining boshqa mashg'ulotlar va faoliyat turlari bilan bog'liqligi.

15-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat mashg'ulotlari jihozlariga qo`yilgan talablar .

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat mashg'ulotlari jihozlari .Tasviriy faoliyat mashg'ulotlari jihozlariga qo`yiladigan talablar.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1.Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari.

2.Zamonaviy pedagog imidji.

3.Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlaridagi pedagogik va kasbiy mahorati.

4.Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilishdagi kompetentligi.

5.Tasviriy faoliyat turlari.

6.Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyati.

7.Tasviriy faoliyat orqali bolalarda idrokni rivojlantirish.

8. Tasviriy faoliyatga o'rgatishning ko'rgazmali metodi.

9. Tasviriy faoliyatga o'rgatishning o'gzaki metodi.

10.O'yin o 'rqali tasviriy faoliyatga o'rgatish.

11.Tasviriy faoliyat mashg'ulot turlari.

12.Maktabgacha ta`lim tashkilotida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarni tashkil qilish.

13.Masg'ulotlardan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyatga o'rgatish.

14. Kichik yosh guruhlarda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari

15.O'rta yosh guruhlarda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Maxsus adabiyotlar bo`yicha fan bo`limlari yoki mavzular ustida ishlash
2. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish.
3. Naturadan foydalanish. Rasmlardan foydalanish. Bolalar ishlarini tahlil qilish. Badiiy obrazlardan foydalanish.
4. Og'zaki metod, suhbat metodi, amaliy va ko`rgazmali metodlardan foydalanish.
5. Kompyuter orqali namoyish etiladigan didaktik vositalar, o`quv-metodik material va resurslar. Turli yosh guruhlarida tasviriy faoliyatning turlari (rasm, applikatsiya, loy ishi, qurish-yasash) bo`yicha mashg'ulot

	ishlanmalarini ishlab chiqish. Tarbiyalanuvchilar bilan tuzli hamda chinni xamirdan buyumlar yasash. 6. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali namoyish etiladigan didaktik vositalar, o`quv-metodik material va resurslar. Rasm chizishning predmetli, syujetli, dekorativ turlari bo`yicha mashg'ulot ishlanmalarini ishlab chiqish. Predmetli, syujetli, dekorativ rasm chizdirish. 7. .Mashg'ulotlarini noan'anaviy shaklda tashkil etish va o`tkazish texnologiyasi. 8. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlaridagi pedagogik va kasbiy mahorati 9. Mashg'ulotlardan bo'sh vaqtlarda tasviriy faoliyatni tashkil qilish. 10. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari. 11. Zamonaviy pedagog imidji. 12. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlaridagi pedagogik va kasbiy mahorati. 13. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilishdagi kompetentligi. 14. Tasviriy faoliyat turlari. 15. Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyati. 16. Tasviriy faoliyat orqali bolalarda idrokni rivojlantirish. 17. Tasviriy faoliyatga o'rgatishning ko'rgazmali metodi. 18. Tasviriy faoliyatga o'rgatishning o'gzaki metodi. 19. O'yin o 'rqali tasviriy faoliyatga o'rgatish. 20. Tasviriy faoliyat mashg'ulot turlari. 21. Maktabgacha ta`lim tashkilotida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarni tashkil qilish. 22. Masg'ulotlardan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyatga 23. o'rgatish. 24. Kichik yosh guruhlarda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari 25. .O'rta yosh guruhlarda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari 26. .Katta yosh guruhlarda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari 27. Tayyorlov guruhlarda bolalarni rasm chizishga o'rgatish metodlari 28. .Bolalarni noan'anaviy ashyolar va texnik usullar yordamida

	rasm chizishga o'rgatish.
3.	**V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - Tasviriy faoliyatga o'rgatishning turlari, metod va usullarini biladi va qo'llaydi; - Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantiradi; - Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy faoliyatni shakllantirishning zamonaviy texnologiyalaridan foydalanish ko`nikmalarini rivojlantiradi. - Maktabagcha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyatga o'rgatishda rasimlar chizish to'garaklarini tashkil qilish va bolalarda rasim chizish bo'yicha mahoratini shakillantirish. **Malakalarga ega bo'lishi kerak**.
	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Ishmuxamedov R.J., Yuldashev M. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar.T.: "Nihol" nashriyoti, 2013, 2016.–279b. 2.Tolipov O`., Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning tadbiqiy asoslari T.: 2006. – 163 "Ilk qadam" davlat o`quv dasturi. T.: 2022. /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ 3.Ishmuhamedov R. O`quv jarayonida interfaol uslublar va pedagogik texnologiyalarni qo`llash uslubiyati. T.: RBIMM, 2008. 68 b. 4.Ibragimova Z., Maktabgacha ta'lim muassasalarida badiiy adabiyot. (ilk, kichik, o`rta, katta va tayyorlov guruhlar uchun mashg'ulotlar to'plami).T., 2012. 5. Botirova SH.I. Achilova M.S."Maktabgacha ta'limda tasviriy faoliyat" O'quv qo'llanma T: Ишонч хамкор нашриёти, . 2022 y 6.Teshabayeva Z.S."Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o`rgatish" O`quv qollanma T: Innovasion rivojlanish. 2020 y

	7.M.Nurmatova,SH.Hasanova .Rasm,Buyumlar yasash va tasviriy faoliyat metodikasi 2010 **Qo`shimcha adabiyotlar:** 1. .Raxmonqulova Z.A., Fayzullaeva M., Maktabgacha yoshdagi bolalarni atrof-muhit bilan tanishtirish (ilk, kichik, o`rta guruhlar uchun). T.: 2015. 2. .Amirova. G.A., va boshq. Maktabgacha ta'lim muassasalarida applikatsiya mashg'ulotlari. T.: 2014. 3. .Maktabgacha tarbiya pedagogikasi. V.I.Loginova, P.G.Samorukovalar tahriri ostida. T.: O`qituvchi. 1991. 4.Sakulina N.P. Risunok, applikatsiya, rabota s glinoy v detskom sadu. M.: Prosvenenie. 1993. 5.M.Nurmatova, SH.Xasanova. D.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. «Cho`lpon». T.., 2010 y. 6. M.Nurmatova, SH.Xasanova. Rasm, buyum yasash va tasviriy faoliyat metodikasi. «Musiqa». T.., 2010 **Axborot manbalari:** 1. http://www.cspu.uz 2. http://www.ziyo.net 3. www.nature.uz 4. www.pedagog.uz
7.	**Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil "29" 08 dagi qarori bilan tasdiqlangan**
8.	**Fan modul uchun mas'ullar:** M.S. Achilova–Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi p.f.f.d (PhD)v.dotsent N.X.Maripova- Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi o'qituvchisi Z.S.Teshabayeva– Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi katta o'qituvchisi
9.	**Taqrizchilar:** T.L.Xurvaliyeva –CHDPU Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi p.f.d.(DSc) dosent TDPU Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasi mudiri F.O'.Jumanova